

Vurdering av muligheter for kommunale barnehager til å organisere mer matserving

Saksbehandler: Jeanette Schou

Saksnr.: 21/00837-1

Behandlingsrekkefølge

Møtedato

Ungdomsrådet

Kommunedirektørens innstilling:

De kommunale barnehagene opprettholder dagens mattilbud og kostpris.

Ås, 07.04.2021

Trine Christensen
kommunedirektør

Ellen Benestad
kommunalsjef for oppvekst og
opplæring

Avgjørelsesmyndighet:

Kommunestyre

Behandlingsrekkefølge:

Ungdomsrådet
Hovedutvalg for oppvekst og kultur
Formannskapet
Kommunestyret

Saksbehandler sender vedtaket til:

Kommunale styrere

Saksutredning:

Sammendrag:

Barnehagene serverer i dag lunsjmåltid og fruktmåltid med drikke. Foreldre har med matpakke til frokost og eventuell tilleggsmat til fruktmåltidet. Det serveres både varm og kald mat til lunsjmåltidene. Foreldrene betaler kr 400 i kostpenger 11 måneder i året. 25 % av kostpengene går til å delfinansiere en ansatt som jobber på kjøkken.

Ås kommune har 6 kommunale barnehager fordelt på 8 hus. Barnehagene varierer i størrelse og har ulike fysiske rammer. Samtlige barnehager har en ansatt på kjøkkenet, men stillingsprosent og organisering av den ansattes arbeidstid varierer. En andel av stillingen til kjøkkenansatt er en del av barnehagens grunnbemanning.

Mulighetene for å organisere flere matserveringer i barnehagene vil variere med antall barn per barnehage og hvorvidt personalets arbeidstid skal prioriteres til måltider eller til annet pedagogisk arbeid. Ut fra dagens situasjon varierer kjøkkenfasiliteter og antall barn per barnehage fra 96 til 180 barn.

Skisserte kostnadsberegninger viser at det vil være nødvendig å øke kostprisen pr. måned dersom kommunen skal tilby et fullkosttilbud i barnehagen og opprettholde kvaliteten på mattilbudet. Med fullkosttilbud menes det to ekstra måltider – frokost og ettermiddagsmat utover etablert mattilbud.

Fakta i saken:

Det vises til vedtak 10.12.2020 i K-125/20 Verbal del: 3.
Rådmannen bes legge fram en sak i 2021 om muligheter for barnehagene til å organisere mer matservering, som selvfinansieres gjennom kostpris. Matserveringen skal være enkel, sunn, næringsrik og ha lav pris.

Matsservering og organisering i dag:

Foreldrene betaler pr tiden 400 kr i kostpenger pr måned. 25 % av kostpengene dekker deler av lønn til kjøkkenansatt. Øvrige kostpenger går til mat som serveres til barna.

Barnehagene serverer lunsjmåltid og frukt daglig. Til måltidene tilbys melk og vann. Barnehagene legger til rette for at barna skal kunne spise frokost og ettermiddagsmåltid i barnehagen dersom foreldrene ønsker dette. I disse tilfellene sender foreldrene med barna matpakke.

Menyen tilknyttet lunsjmåltidet varierer i barnehagene. Menyen påvirkes av kjøkkenfasilitetene og barnehagenes rammer. Det serveres både varm og kald mat til lunsjmåltidet. På grunn av et behov og ønske om å benytte overskuddsmat inn i andre måltider er det vanskelig å etablere en lik og standardisert meny i alle barnehager.

Ås kommune

Ås kommune har 6 kommunale barnehager fordelt på 8 hus. Barnehagene varierer i størrelse og har ulike fysiske rammer. Samtlige har en ansatt på kjøkkenet, men stillingsprosent og organisering av den ansattes arbeidstid varierer med bakgrunn i de ulike barnehagenes øvrige rammer. Generelt for alle barnehagene er at kjøkkenansatte i hovedsak jobber med oppgaver knyttet til kjøkkenet. En andel av stillingen til kjøkkenansatt er en del av barnehagens grunnbemanning, slik at barnehagene dekker kravene om grunnbemanning jfr Lov om barnehager § 26.

Barnehagene

Solbergtnet barnehage har opptil 180 plasser. 50 % av kjøkkenansatt er beregnet inn i grunnbemanning for å dekke bemanningsnorm. Barnehagen har et tilpasset storkjøkken.

Vinterbro barnehage har opptil 94 plasser. 50 % av kjøkkenansatt er beregnet inn i grunnbemanning for å dekke bemanningsnorm. Barnehagen har et kjøkken.

Nordby barnehage har opptil 180 plasser. 50 % av kjøkkenansatt er beregnet inn i grunnbemanning for å dekke bemanningsnorm. Barnehagen har et tilpasset storkjøkken.

Frydenhaug barnehage har opptil 94 plasser. 50 % av kjøkkenansatt er beregnet inn i grunnbemanning for å dekke bemanningsnorm. Barnehagen har et kjøkken.

Søråsteigen barnehage med avdeling Rustadskogen er fordelt på to hus med opptil 132 plasser. Kjøkkenansatt fordeler arbeidstiden på begge hus. 50 % av kjøkkenansatt er beregnet inn i grunnbemanning for å dekke bemanningsnorm. Barnehagen drifter to kjøkken.

Tunveien barnehage med avdeling Sagalund er fordelt på to hus med opptil 132 plasser. Kjøkkenansatt fordeler arbeidstiden på begge hus. 50 % av kjøkkenansatte er beregnet inn i grunnbemanning for å dekke bemanningsnorm. Barnehagen drifter to kjøkken.

Barnehagene har ulike fysiske forutsetninger for hvorledes de kan organisere og lage måltider. De nye barnehagene har kjøkken som er tilrettelagt for å forberede og tilberede mat til mange. De andre barnehager har mindre og flere kjøkken de skal koordinere.

Kostnadsberegning av ulike alternative matserveringer som er enkel, sunn, næringsrik og har lav pris:

Utrekningene det viser til i nedenstående tabell er kostnadene beregnet med utgangspunkt i Ås kommunes nåværende innkjøpsavtaler med Cater Drammen. Kostnadene er beregnet med utgangspunkt i innkjøpene til en barnehage med 96 barn. Reelle kostnader til et fullkosttilbud i barnehagene vil derfor kunne variere noe fra barnehage til barnehage. Alternativene i tabellen er valgt ut ifra frokost og ettermiddagsmåltider som er enkle, sunne, næringsrike og har lav pris.

Ås kommune

Dersom alternativene skulle inneholdt varme måltider som for eksempel havregrynsgrøt, ville det utløst et behov for økt ansattressurser da varme måltider produserer merarbeid.

	Havregryn med melk	Knekkebrød med pålegg og melk	Brødmåltid med pålegg og melk	Yoghurt med musli	Kornblanding med melk og tilbehør
Pr. måltid for 1 barn	Ca 4 kr	Ca 7 kr	Ca. 8 kr	Ca 8 kr	Ca 4,50 kr
Pr. måned for 1 barn	Ca 88 kr	Ca. 154 kr	Ca. 179 kr	Ca 179 kr	Ca 99 kr

Utrekningene viser at en måltidsøkning i barnehagene vil øke kostnadene fra 88-179 kr pr. barn pr. måned avhengig av hvilket alternativ man velger. Økning til full kost i barnehagene vil øke kostnadene fra 166 kroner til 358 kroner pr. barn pr. måned avhengig av skisserte alternative matserveringer. Tidligere budsjett og regnskap på matvarer for 2018 og 2019 viser at barnehagene i hovedsak balanserer kostpengene med dagens inntekter.

Vurdering:

Mulighetene for å organisere flere matserveringer i barnehagene vil variere med utgangspunkt i antall barn per barnehage og hvorvidt personalets arbeidstid skal prioriteres til måltider eller til annet pedagogisk arbeid. Ut fra dagens situasjon varierer kjøkkenfasiliteter og antall barn per barnehage fra 96 til 180 barn. I barnehagene med kjøkkenansatt fordelt på to hus vil øvrig personal få mer ansvar for matlaging, servering og rydding. Dersom øvrige ansatte skal utføre oppgavene knyttet til måltidene får dette konsekvenser for annet pedagogisk arbeid personalet utøver direkte med barna.

I dag kan enkelte barnehager sette inn kjøkkenansatt for å dekke opp ved for eksempel tidligvakt, som støtte ved møteavvikling eller ved annet fravær i personalgruppen. Servering av flere måltider vil innebære at kjøkkenansatt vil bruke sin fulle arbeidstid tilknyttet kjøkkenarbeid. Flexibiliteten og handlingsrommet for å benytte personalressursene hensiktsmessig vil reduseres.

Mulighetene for å øke antall måltider i barnehagen vil også bero på om kostpenger skal ligge på samme nivå som i dag, dvs. på 400 kr, eller om disse skal økes. Dersom kostprisen skal økes må dette ut på høring i barnehagenes samarbeidsutvalg Jmf § 4 Barnehageloven.

I 2019 gjennomførte alle de kommunale barnehagene foreldreundersøkelsen. På spørsmålet om hvor fornøyd eller misfornøyd foreldrene var med mattilbudet i barnehagen var resultatet:

Ås kommune

Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med barnehagens mattilbud:	Svært fornøyd (5)	Ganske fornøyd (4)	Verken fornøyd eller misfornøyd (3)	Ganske misfornøyd (2)	Svært misfornøyd (1)	Vet ikke	Snitt
Frydenhaug barnehage (2019)	42,6%	46,8%	-	-	0,0%	0,0%	4,3
Togrenda barnehage (2019)	0,0%	-	53,8%	-	0,0%	0,0%	3,3
Sagaskogen barnehage Avd Rustadskogen (2019)	25,0%	43,8%	-	-	0,0%	0,0%	3,8
Sagaskogen barnehage Avd Sagalund (2019)	31,6%	26,3%	42,1%	0,0%	0,0%	0,0%	3,9
Solbergtnet barnehage (2019)	42,9%	37,1%	12,4%	-	-	2,9%	4,2
Søråsteigen barnehage (2019)	19,0%	39,7%	23,8%	12,7%	-	-	3,6
Tunveien barnehage (2019)	10,7%	50,0%	32,1%	-	0,0%	-	3,7
Vinterbro barnehage (2019)	14,6%	33,3%	29,2%	-	10,4%	-	3,3

Foreldre undersøkelsen viser at foreldrene har delte meninger i forhold til mattilbudet i barnehagene. Ut ifra skisserte kostnadsberegninger vil det være nødvendig å øke kostprisen pr. måned dersom kommunen skal tilby et fullkosttilbud i barnehagen og samtidig opprettholde kvaliteten på mattilbudet. En reduksjon i kvaliteten på mattilbudet innebærer eksempelvis mer halvfabrikat og mindre variasjon i måltidene. Dette vil ikke støtte oppunder Helsedirektoratets anbefalinger i forhold til sunn og god mat og vil sannsynligvis påvirke foreldrenes tilfredshet med mattilbudet i barnehagene.

Økonomiske konsekvenser:

For at barnehagene skal kunne servere flere måltider i barnehagen må kostprisen økes i henhold til skissert kostnadsberegning.

Dersom barnehagene øker med to serveringer pr. dag (frokost og ettermiddagsmat i henhold til alternativene i tabellen) må kostprisen minimum økes med 250 kr pr. måned til 650 kr pr. måned pr. barn.

Ås kommune

Dersom barnehagene øker med en servering pr. dag (enten frokost eller ettermiddagsmat i henhold til alternativene i tabellen) burde kostprisen minimum økes med 125 kr pr. måned til 525 kr pr. måned pr. barn.

Dersom det ønskes andre alternative måltider enn skisserte forslag i tabellen som krever mer matforberedelser, for eksempel varm havregrynsgrøt vil det være behov for å øke ressurs til kjøkkenansatt i tillegg.

Miljømessige konsekvenser:

Ingen

Alternativer:

- 1) Barnehagene opprettholder dagens mattilbud og kostpris
- 2) Barnehagene sender ut på høring til samarbeidsutvalgene i henhold til kostprisøkning tilsvarende ett og to ekstra måltider og gjør en eventuell vedtektsendring i henhold til høringssvar. Vedtektsendringene vedtas endelig av Hovedutvalget for oppvekst og kultur

Konklusjon med begrunnelse:

Det vil ikke være mulig å selvfinansiere et fullkosttilbud innenfor dagens kostpris uten å redusere kvaliteten på måltidene betraktelig.

Dersom barnehagene skal øke antall måltider må kostprisen økes i henhold til kostnadsberegninger i skissert tabell. En eventuell kostprisendring må ut på høring i barnehagenes samarbeidsutvalg før en kostprisendring kan gjennomføres.

Kan vedtaket påklages?

Nei

Ikrafttredelse av vedtaket:

14.04.2021